

GLAS NARODA

Liš slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ČITATELJI! Prosimo, pogledjte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošna izmenjava cen, potrebuje list delovanje. Skušajte imeti 1116 E. 72nd St. New York 28, N. Y.

No. 12

NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 18, 1944 — TOREK, 18. JANUARJA, 1944

VOLUME LII. LETNIK LII.

PETA ARMADA SE BLIŽA CASSINU

Amerikanci, ki so zavzeli Monte Trocchio, so po zapadnem pobočju dospeli v dožino in presekali glavno železnico v Rim in so prednji oddelki prišli do potoka Rapido, od koder je samo še dve milj do Cassina. — Francozi prodirajo od Vallerotonde ter so oddaljeni od Sant' Elia komaj 1000 jardov ter poldrugo miljo od Cassino-Atina ceste.

Berlin priznava, da so se Nemci pred močnim pritiskom pete armade umaknili. Nemški radijski komentator polkovnik Sertorius je rekel, da je zavestni pritisk posebno močan severno od Monte Cervaro in da so se nemške čete več milij umaknile v pripravljene postojanke.

Zavezniki bodo v kratkem zadeli na Gustav črto, ki brani Cassino in teče od Tirenškega morja ob reki Gargliano do Sant' Elia, kakih 30 milj v notranjosti dežele. Nato se črta obrne tri milje do Cassina, od koder teče ob Rapido do San Angelo in Teodice, ki se nahaja tri in pol milje od Cassina in dve milj južozapadno od Monte Trocchio. Od tu teče črta kake štiri milje do San Ambrogio, ki leži nasproti Rocca d' Evandro, ki je v zavezniških rokah onstran Gargliana.

Angleška osma armada skoro popolnoma miruje. Kanadčani se ob Jadrano nekoliko izboljšali svoje postojanke severno od Ortone. Zapadno od Casolija je zavezniška artilerija razbila nemško predajo strožjo pri San Eusanto.

Živalni značilni boji pa so bili okoli reke Arielli na fronti osme armade. Posebno so bili bombardirani kraji Atina, Formia, Ternia in Orte, 35 milj od Rima. Ameriški bombniki pri Orte so zadeli na 20 napadalnih aeroplanov, od katerih jih je bilo pet izstreljenih.

MOSKOVSKA "PRAVDA" NAZNANJA MIROVNE RAZGOVORE V ŠPANJI

"Pravda", glasilo komunistične stranke, je včeraj prinesla senzacijsko vest, da sta dve odlični angleški osebnosti imeli z nemškim vnanjim ministrom Joachimom von Ribbentropom razgovore za separati mir z Nemčijo.

Moskovska javnost je bila zelo začudena nad tako vestjo, zlasti še, ker jo je prinesla "Pravda", ki navadno ne objavlja neutemeljenih govorov. Toda "Pravda" dospinik v Kairi za to poročilo, ki je bilo napisano 12. januarja, prevzame odgovornost in pravi, da je prišlo iz grških in jugoslovanskih virov, ki so verodostojni.

Poročevalec pravi, da sta se dva odlična Angleža sestala z Ribbentropom v nekem obrežnem mestu na Španskem in dodaja, da sestanek ni bil brez uspeha.

Angleški uradni krogi so naglo in zelo odločno zanikali, da bi bil kak tak sestanek. Vnanji urad je poročilo označil kot laž. "V tem poročilu ni nikake resnice," pravi izjava vnanjega urada. Angleški poslanik v Washingtonu je ravnato odločno zanikal ter rekel: "Kdor verjame temu poročilu, verjame vsako stvar."

Grški in jugoslovanski krogi v Lizboni pravijo, da niso ničesar slišali o kakih mirovni razgovorih dveh vodilnih angleških osebnosti z nemškim vnanjim ministrom von Ribbentropom, kakor je poročala "Pravda".

Rusi osvajajo Poljsko

Močna armada generala Nikolaja F. Vatutina je potisnila dalje proti zapadu v Rovno provinco in je oddaljeno od Rovna samo še 15 milj.

Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva naznaja padec Tučina, 45 milj zapadno od Novograda Volinskega in to je bila včeraj največja ruska pridobitev. Poročilo tudi omenja velike boje s tanki, posebno v okolici Umana in Vinice.

V nedeljo so Rusi uničili 100 nemških tankov in tančni boji so se še v ponedeljek nadaljevali.

Od izida bojev pri Umanu in Vinici je odvisna usoda velikih nemških armad. O teh bojih je le malo poročil in natančnejše poročilo bo izdano, kadar se bo bitka odločila.

Med kraji, ki so jih včeraj Rusi osvobodili, sta tudi Kiseleviči in Alhimovo, kakih 8 m severno od Novosokolnikov in nekako sredi pota iz Nase, ki so jo Rusi v nedeljo zavzeli.

Največje važnosti za Ruse v nedeljo je bilo, da so presekali železnico, ki teče od Novosokolnikov v Dno in dalje proti severu v Leningrad. Poročila s fronte naznajo, da se Rusi bore v zelo težavni pokrajini, ki je polna močvirij, ki v zimski zimi niso dovolj zamrznila, da bi mogli uporabljati težke tanke.

MOSKOVSKA "PRAVDA" NAZNANJA MIROVNE RAZGOVORE V ŠPANJI

"Pravda", glasilo komunistične stranke, je včeraj prinesla senzacijsko vest, da sta dve odlični angleški osebnosti imeli z nemškim vnanjim ministrom Joachimom von Ribbentropom razgovore za separati mir z Nemčijo.

Moskovska javnost je bila zelo začudena nad tako vestjo, zlasti še, ker jo je prinesla "Pravda", ki navadno ne objavlja neutemeljenih govorov. Toda "Pravda" dospinik v Kairi za to poročilo, ki je bilo napisano 12. januarja, prevzame odgovornost in pravi, da je prišlo iz grških in jugoslovanskih virov, ki so verodostojni.

Poročevalec pravi, da sta se dva odlična Angleža sestala z Ribbentropom v nekem obrežnem mestu na Španskem in dodaja, da sestanek ni bil brez uspeha.

Angleški uradni krogi so naglo in zelo odločno zanikali, da bi bil kak tak sestanek. Vnanji urad je poročilo označil kot laž. "V tem poročilu ni nikake resnice," pravi izjava vnanjega urada. Angleški poslanik v Washingtonu je ravnato odločno zanikal ter rekel: "Kdor verjame temu poročilu, verjame vsako stvar."

Grški in jugoslovanski krogi v Lizboni pravijo, da niso ničesar slišali o kakih mirovni razgovorih dveh vodilnih angleških osebnosti z nemškim vnanjim ministrom von Ribbentropom, kakor je poročala "Pravda".

Indija je velika dežela

Površina in prebivalstvo Indije je približno toliko, kot evropska celinska površina in prebivalstvo, izključivši evropsko Rusijo.

POVEČANE ŽALOGI ZA PARTIZANE

Kot je razvidno iz nacijskih radijskih poročil, dobivajo partizani povečane zaloge materijala po morju in po zraku. O tem priča vest, ki govori o zračnem alarmu v Zagrebu, čez katerega so leteli zavezniški aeroplani, ki so vozili material in niso spustili nobene bombe na vojaške točke.

Neutralski poročevalci v Berlinu navajajo, da je teorija nemških vojaških komentatorjev o Titovem odporu v Bosni, da hoče Tito na vsak način zadrževati nacistične čete v Bosni tako dolgo, da udarijo od Jadrana v Centralno Bosno zavezniški. To sodijo po zapiskih, katere pravijo, da so dobili Nemci v roke po bojih v Banjaluki, iz katere so se partizani po večdnevem bojevanju z nacisti umakili. Isto so menda Nemci izvedeli od zajetih jugoslovanskih častnikov, katere so podvržli izpraševanju.

Moskovsko poročilo pravi, da so ruski guerilci v okolici Leningrada iztirili 37 nemških vojaških vlakov v prvih desetih dneh letošnjega leta; poleg tega so tudi pretrgali okoli 50 milj nemških telegrafskih in telefonskih napeljav ter pobili nad 600 sovražnikov.

Eisenhower je imenoval ameriškega poveljnika

Vrhovni poveljnik zavezniške vpadne armade general Dwight D. Eisenhower je izbral generala Omarja Nelsona Bradleya, da bo poveljeval ameriški kopni armadi v Angliji. General Bradley se je posebno odlikoval v Tuniziji, kjer je zavzel hrib št. 609 ter razbil nemško črto pri Mateuru in vdrl v Bizerto. Pozneje se je ravnato tako odlikoval v bojih na Siciliji.

DUČEJEV REŽIM ZASEGEL INDUSTRIJO V SEVERNI ITALIJI

Bern, Švica, 15. jan. — Mussolinijeva lutkarska vlada fašistov v severnem delu Italije je zasegla vse privatno lastovane tovarne ter korporacije industrije in je s tem povzročila velik polom na borzi, kakor se je danes tukaj izvedelo.

Vesti, ki so došle iz obmejnih krajev se glasijo, da je bil na tajni seji Mussolinija in njegovega kabineta izdan dekret, ki je dolocal, da morajo vsi lastniki korporacijskih vrednostnih papirjev predati iste nemudoma po državni kontrolirani agenciji "Istituto di Gestione e Finanziamento", katere jim bo v zameno izdala ali izplačala gotovino v denarju sedanje Mussolinijeve vlade pod nemškim nadzorstvom.

S tem dekretom je bila avtomatično kreirana ena sama državna družba, katere bo lastovala vse delnice v zasedeni Italiji z očitnim namenom, da socializira italijansko narodno ekonomijo v krajih zasedenih po Nemčiji in vladanih, na videz po bivšem dučejstvu Mussoliniju.

Borza se je spričo novega dekreta zamajala v samih temeljih. Delnice družbe Fiat so padle od 1300 lir na 950 lir in Snia Viscosa tekstilne delnice enako zdrknile od 1300 lir na 880. Družba Montecatini je videla ceno svojih kemičnih delnic pasti od 530 lir na 328, dočim so delnice združenih električnih družb Adriatica Electricita padle od 1000 lir na 502 lir vrednosti.

Jugoslov. partizani držijo pot odprto za vpad

NEMCI POTISNjeni NAZAJ PRI NERETVI

Vesti iz glavnega stana partizanov se glase, da so osvobodilne čete vrgle nazaj nemške edince, ki so skušale pretrgati črto patrijotov ob reki Neretvi, kakih 50 milj južozapadno od Sarajeva. V predelju Livna in Duvna so partizanske čete zavzele utrjeno nemško pozicijo, katere leži približno 50 milj v notranjosti v smeri od Splita.

Srditi boji se vrše tudi pri Sinju in poročilo pravi, da je bila docela premagana nemška kolona pri Varešu severno od Sarajeva.

ZASEDBA GLINE

Očividno oboroženi z večjo zalogo orožja in municije dostavljene po zavezniških, so partizani naskočili in zavzeli Gline, ki leži približno 40 milj južno od Zagreba, v hrvaški provinci Kordun.

NOVA NEMŠKA OFENZIVA ZAUSTAVLJENA

London, 16. jan. — Maršal Tito je izjavil danes v svojem vojnem komunikatu, da so njegove partizanske armade zadržale nemško ofenzivo ter do bile inicijativo boja v svoje roke v več krajih Bosne. Nacijski viri naglašajo, da hočejo partizani za vsako ceno držati odprt dohod za zavezniško invazijo.

ARETACIJE V LJUBLJANI

London, 15. jan. — Poročila iz Zurbha, katere govore o obošenju talcev v Zagrebu navajajo tudi, da je Gestapo v Ljubljani odredil aretacijo 60 oseb, ki bodo držane, kot talci ter usmrčene v enem tednu ako nacisti ne najdejo v tem času onih, ki so razstrelili več milj železniške proge med Ljubljano in Zagrebom. Ta progla je glavna železniška črta, ki drži iz Nemčije na Balkan.

Zinka Milanov poje

V četrtke zvečer bo nastopila v Metropolitani operi Zinka Milanov, jugoslovanska operna pevka, v glavni vlogi v operi "Un Ballo de Maschera."

General de Gaulle, ki navadno po kosilu pokadi eno cigaro, je pri tem sestanku pokadil dve Churchillove cigari. Po kosilu sta imela štiri ure dolg razgovor.

Ko sta končala uradni razgovor, je general de Gaulle Churchilla vprašal, ako še kaj slika. Churchill pa mu je odgovoril: "Za take stvari sem pre slab. Sem pa še dovolj močan voditi vojno."

Zdaj bo šlo . . .

Kot je bilo že poročano na Nemškem so pričeli vezbati 16-letnike za frontno službovanje in fantiči v starosti od 10 do 13 let pa bodo vezbani za "inteligentno službo". Poročilo je prinesel list "Aftondningen" v Stockholmu.

Isti list prinaša tudi vest, da je nacijski delavski minister odredil deseturni delovnik za nemške delavke. To bo sprostil 3 do 5 odst. več moških za vojaško službo, pravijo nacisti.

SOVJETSKA RUSIJA DENUNCIRALA FRANCOV REŽIM V ŠPANJI

Washington. — Izjava, ki denuncira Franco režim v Španiji je bila izdana po sovjetski vladi in skoro istočasno je tudi špansko podtalno gibanje obdožilo Franca in njegov režim sodelovanja z osiščem.

Vrhovni svet narodne unije, kakor se naziva špansko podtalno gibanje, je tudi pozval špansko ljudstvo, naj sabotira Francovo pošiljanje zalog Hitlerju, ter pobija njegove oprede in končno ovrže njegov režim.

Preiskava zagrebških domov

London, 16. jan. — Reuterjeva agencija poroča, da je radijo iz Budimpešte podal vest, ki pravi, da se je vršila v Zagrebu lišna preiskava privatnih domov in sicer vso noč med soboto in nedeljo, ter ves dopoldan v nedeljo.

Ljudem je bilo naznanjeno, da bodo hrvaške (Poveljeve) čete zasedle ulice ter javna poslopja, da bo tako izvedena brez motnje odredba za preiskavo.

Zagrebski policijski načelnik je prepovedal vsake obiske med navedenim časom; vsakdo je moral ostati na svojem domu.

Namera preiskave je bila, da se najde morebitne skrivajoče se posameznike, katere bi oblasti rade dobile v svojo pest. Aretirani so bili tudi vsi oni, ki niso registrirani pri policiji.

Churchill je prejel novo sovjetsko himno

London, 16. jan. — Ministrski predsednik vlade, Winston Churchill, je osebno pisal Stalinu, naj mu pošlje kopijo nove sovjetske himne in Stalin mu je lastnoročno odposlal tako kopijo, kakor je to poročal britski radio, ko je oddajal po svojih valovih novo sovjetsko himno.

Danes se prične kampanja za 4th War Loan. — Podprite to akcijo po svoji možnosti.

SOVJETSKA RUSIJA DENUNCIRALA FRANCOV REŽIM V ŠPANJI

Washington. — Izjava, ki denuncira Franco režim v Španiji je bila izdana po sovjetski vladi in skoro istočasno je tudi špansko podtalno gibanje obdožilo Franca in njegov režim sodelovanja z osiščem.

Vrhovni svet narodne unije, kakor se naziva špansko podtalno gibanje, je tudi pozval špansko ljudstvo, naj sabotira Francovo pošiljanje zalog Hitlerju, ter pobija njegove oprede in končno ovrže njegov režim.

Preiskava zagrebških domov

London, 16. jan. — Reuterjeva agencija poroča, da je radijo iz Budimpešte podal vest, ki pravi, da se je vršila v Zagrebu lišna preiskava privatnih domov in sicer vso noč med soboto in nedeljo, ter ves dopoldan v nedeljo.

Ljudem je bilo naznanjeno, da bodo hrvaške (Poveljeve) čete zasedle ulice ter javna poslopja, da bo tako izvedena brez motnje odredba za preiskavo.

Zagrebski policijski načelnik je prepovedal vsake obiske med navedenim časom; vsakdo je moral ostati na svojem domu.

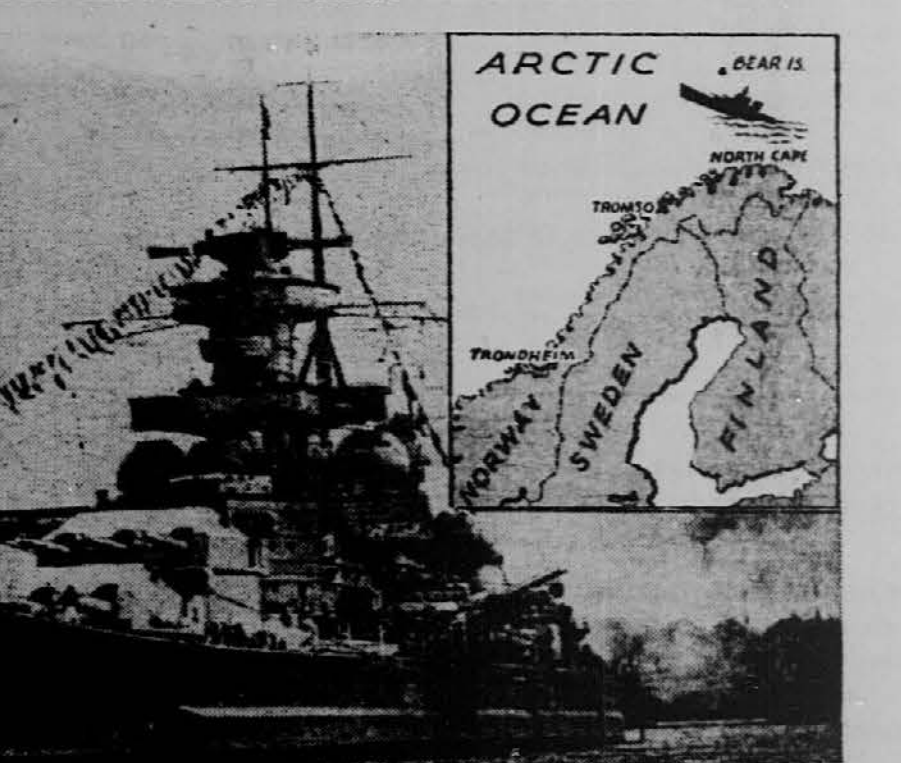
Namera preiskave je bila, da se najde morebitne skrivajoče se posameznike, katere bi oblasti rade dobile v svojo pest. Aretirani so bili tudi vsi oni, ki niso registrirani pri policiji.

Churchill je prejel novo sovjetsko himno

London, 16. jan. — Ministrski predsednik vlade, Winston Churchill, je osebno pisal Stalinu, naj mu pošlje kopijo nove sovjetske himne in Stalin mu je lastnoročno odposlal tako kopijo, kakor je to poročal britski radio, ko je oddajal po svojih valovih novo sovjetsko himno.

Danes se prične kampanja za 4th War Loan. — Podprite to akcijo po svoji možnosti.

VELIKA NEMŠKA OKLOPNICA SCHARENHORST

Pred nekaj tedni so angleške bojne ladje potopile veliko nemško oklopnico Scharenhorst, ki jo je videti na sliki. Na zemljevidu je označen kraj v Severnem ledenem morju, kjer je bila potopljena.

“GLAS NARODA”

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)

51st Year

“Glas Naroda” is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

“Glas Naroda” has a weekly supplement on Saturdays, Sundays and Holidays.

ZAVEZNIKI IN BALKANSKI PROBLEM

Napisał Carl Hartmann

Tesno sodelovanje med Anglijo, Sovjetsko Rusijo in Ameriko v zmedelih in zamotanih balkanskih zadevah je danes že doževano.

Od konferenci v Teheranu preteklega meseca so se pojavili dokazi, da so se Churchill, Stalin in Roosevelt sporazumeli za najožje sodelovanje v delikatni politični situaciji na Balkanu.

Zadnji korak Moskve v tem pogledu je bil uradni poziv lojdicem se grškim gerilcem, naj se zedinijo. Ta poziv je najprej objavila oddaja moskovskega radia o priliki novega leta.

Zadnji korak Moskve v tem pogledu je bil uradni poziv lojdicem se grškim gerilcem, naj se zedinijo. Ta poziv je najprej objavila oddaja moskovskega radia o priliki novega leta.

Rusija je tudi pritiskala na Bolgarijo, s katero ni v vojnem stanju, da naj čim prej preklicuje svojo vojno napoved Avstriji in Zedinjenim državam.

Prvi konkretni dokaz vsoporednega in sporazumnega delovanja je prišel že v teku prvih 14 dni po Teheranski konferenci.

To stališče pa je zopet vsopredno in sporazumno s stališčem Anglije in Zedinjenih držav. To tudi spodbija vse one trditve, da uživajo partizani več podpore pri sovjetski Rusiji kot pri zahodnih demokratičarjih.

Evropska posvetovalna skupščina, ki je bila sklenjena in ustanovljena v Moskvi, da bi dala nasvete v slučaju zamotanih problemov sličnega značaja, se bo lotila teh ugank na enem svojih prihodnjih sestankov.

(Moskovska novoletna poslanica, naslovljena na predsednika jugoslovanske vlade dr. Priča v Kajri, je bila odgovor na novoletno voščilo kraljeve vlade Stalinu in sovjetskemu ljudstvu. — Op. uredn.)

NOVA IZDAJA Hammondov SVETOVNI ATLAS V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

VATIKAN, DOMOVINA MIRU

Ameriški poslanik pri Sv. Stolici, Myron Taylor, je poročal v Washingtonu o mirovnih poskusih Sv. Očeta. Preden se je začela bojna vihra, je na vse načine posredoval za mir.

Druge ustanove: oficirji, kongregacije, komisije, sodišča in ostali uradi so čisto cerkvene narave in se nanašajo ne samo na 1000 vatiškanskih prebivalcev, temveč na katoličane vsega sveta. Uradni jezik je latinski.

Neposredno svetno upravo nad vatiškansko državo kot taklo ima "generalni vikar". Njegova oblast je podobna oblasti ministrskega predsednika.

Kakšno oblast ima torej vatiškanski "minister", generalni vikar? Razen policije in ječe — oba prideta le zelo redko v poštev — upravlja industrijo, trgovino in obrt.

“Osservatore Romano” nadalje se nahaja v Vatikanu velika trgovina s cerkvenimi in svetninami knjigami, več trgovin s različnimi predmeti, ena lekarna, ena drogerija in največje državno podjetje, znana stara gobelinska manufakura.

Taka je domovina miru, slabega, neoboroženega, toda vedno močnega po svoji ideji.

da kot absoluten monarh, izvoljen pa je na demokratiški način. V vatiškanski državi živi 1025 prebivalcev, 735 državljanov in 290 tužcev.

Neposredno svetno upravo nad vatiškansko državo kot taklo ima "generalni vikar". Njegova oblast je podobna oblasti ministrskega predsednika.

Kakšno oblast ima torej vatiškanski "minister", generalni vikar? Razen policije in ječe — oba prideta le zelo redko v poštev — upravlja industrijo, trgovino in obrt.

“Osservatore Romano” nadalje se nahaja v Vatikanu velika trgovina s cerkvenimi in svetninami knjigami, več trgovin s različnimi predmeti, ena lekarna, ena drogerija in največje državno podjetje, znana stara gobelinska manufakura.

Taka je domovina miru, slabega, neoboroženega, toda vedno močnega po svoji ideji.

Taka je domovina miru, slabega, neoboroženega, toda vedno močnega po svoji ideji.

NAŠI ZASTOPNIKI

- California: San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado: Pueblo, Peter Cullig
Indiana: Indianapolis, Fr. Markich
Illinois: Chicago, Joseph Bevič*
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukanteti
Montana: Roundup, M. M. Panian
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Struška*
Ohio: Barberton, Frank Trobn*
Oregon: Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania: Bessmer, John Jevnikar
Wisconsin: Milwaukee, West Alia, Frank Skok*

Maršal Tito baje ranjen

Radio Kajro je sporočil, da je bil partizanski poveljnik maršal Tito ranjen. Ne potrjeno poročilo iz Kajre pravi, da je bil ranjen v vojnih operacijah v Črnigori.

NOV FILM

Sinoči je bil zopet nov film prikazovan v posebni predstavi zastopnikom tujezičnih listov in sicer ta nov film se imenuje "None Shall Escape" ali po naše "Ničče ne uide".

V tem filmu se zopet prikazuje, kako strašno trpi poljski narod pod kruto peto nemških artilerije, kateri jih ne samo vedno preganjajo in trpinčijo na najostudnejše načine.

A. F. Svet.

POŠASTEN STOL V LONDONSLEM MUZEJU

V londonskem muzeju imajo baje na vso moč čuden stol, katerega nihče izmed obiskovalcev ne upa sedeti. Kdor se na ta stol, ne more na noben način zbrati ali osredotočiti svojih misli.

Predsednik odobril pošiljanje pomoči svojem v Italijo

Washington, 17. jan. — S predsednikovim dovoljenjem je zvezna vlada odredila, da smejo odslej naprej pošiljati v Ameriki živeči Italijani pomoč svojem v Italijo.

Rundstedt sin ujet

Kairo, 16. jan. — Sin nemškega feldmaršala Rundstedta je bil zajet v Italiji po angleških vojakih, ko je bil na opazovalni straži.

Španščina v 20-ih nalogah

Ta knjiga je popolna in prav nič prekrašana. Od prve do zadnje strani je je popolna lista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana.

ČITATELJEM je znano

ČITATELJEM je znano, kako se je vaš podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potreščine. Da si rojaki zasigurajo redno dobavljanje lista, lahko grede upravitelstvu na rok s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino.

RAZGLEDNIK

Moderna pravljica

Mož in žena, ki nista bila mož in žena, gresta po polji. Pravkar sta se seznanila. Mož nosi v eni roki živo kokoš, v drugi debelo gorjaco, na hrbtu veliko kletko, za seboj pa vleče kozo.

Dva maršala

Ko sta si bili Rusija in Nemčija dobri prijatelji, je nemški feldmaršal Hermann Goering podaril maršalu Klementiju Vorosišovu nov Messerschmittov aeroplan.

Najpodležji čn

Anglija je od Španske kupila velike zaloge pomaranč, ki so jih v Anglijo pripeljali trije parniki. Med zaboji pa je na enem parniku nastala velika eksplozija.

R a č u n

Gledališki ravnatelj je bil zelo zadovoljen z delom nekega delavca. Poslal mu je prsto vstopnico za gledališče. Ko je čez nekaj dni od njega dobil račun, je začudeno bral:

Narodni dolg

Prihodnje leto 30. junija po novem proračunu, ki ga je predsednik Roosevelt predložil kongresu, bo znašal narodni dolg \$288,000,000,000.

O, te muhe!

Nek znanstvenik, ki se je zanimal za množitev muh, je opazoval eno muho in dognal, da je v eni sami noči zlegla 120 jajčic.

Moderna pravljica: Mož in žena, ki nista bila mož in žena, gresta po polji. Pravkar sta se seznanila. Mož nosi v eni roki živo kokoš, v drugi debelo gorjaco, na hrbtu veliko kletko, za seboj pa vleče kozo. Ko prideta do temnega gozda, se žena ustavi. "Najprej se ne upam več z vami," pravi. "Zakaj pa ne?" "Ker je tu temno in ne žive duše blizu. Lahko bi izkoristili to priliko in me pojubili. Jaz, slabotna ženska pa bi se morla vas ne bi mogla ubraniti." "Kako bi vas mogle pojubiti, če nosim v eni roki živo kokoš, v drugi težko gorjaco, na hrbtu kletko, za seboj pa vlečem kozo?" Žena pa je skomignila z rameni, rekoč: "Če zasadiš gorjaco v zemljo in privežete k uji kozo, če položite kletko na tla in zaprete vanjo kuro, boste imeli prostre roke in me lahko pojubite."

Dva maršala: Ko sta si bili Rusija in Nemčija dobri prijatelji, je nemški feldmaršal Hermann Goering podaril maršalu Klementiju Vorosišovu nov Messerschmittov aeroplan. Sedaj lahko maršal Vorosišov pošlje Goeringu na tisoče takih in še boljših aeroplanov in milijone vojakov, kar zadostuje, da je feldmaršal Goering poznan tako daleč, da bo potreboval dva Messerschmita, da se bo mogel vrniti v Berlin.

Najpodležji čn

Anglija je od Španske kupila velike zaloge pomaranč, ki so jih v Anglijo pripeljali trije parniki. Med zaboji pa je na enem parniku nastala velika eksplozija, ki je uničila okoli 300 zabojev pomaranč. Janoš je, da so bile med pomaranč položene časovne bombe. Bombe so bile najdene na dveh parnikih in angleška vlada je naprosila špansko vlado, da preišče in dožene, kdo je med zabojem položil bombe.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini!

Posljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Lboru.

United States Postal Money Order, ako je vam le priročno

NAJBOLJSI PRIJATELJ V NESRECI VAM JE: SLOVENSKA NARODNA PODPORNNA JEDNOTA BRATSKA DELAVSKA PODPORNNA USTANOVA

Clanstvo: 62,000 Premoženje: \$10,500,000.00 Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ Glavni stan: 2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Kratka Dnevna Zgodba

ANKO MAJČEN: POVESTICA

Kavarni je visel dim v po-
stveni višini kakor pravljica.
med spodnjim in gor-
nim prostorom Spodaj so
bili stoli, sedeli ljudje, čitali,
kartali in se prerekali, zgo-
stili so žareli električni lestenci
s tapet so se luščile čudne
stave. Roža se je izpreme-
la v kraljično, zvončki so se
prevrtili v dvorjane in tuli-
ni se je prelevil v kraljiča sa-
ga. Bajni dvor se je naselil
kje blizu lestencev in skriv-
stno pomenkovanje je šlo od
orjuna do dvorjana, od kva-
rca do kraljične in nazaj.

Pravzaprav so bila tri dekle
v kavarni. Radi najstarej-
šega dvajsetletnega Neli, so zaha-
gostje vanjo. Bila je najsta-
rejša, najpomembnejša kavar-
narska hčerka, ki pa ni ni-
kaj pozabila zabeležiti slad-
karij ali ruma v okovano knji-
go, ležajo na urči pred zrcalom
je skrbelo, da je plačal pri-
njkijaj rajši natakakr kakor
je. In bila je še druga in
tja.

Druga je bila stara sedem-
deset let in nihče se ni bil od-
vil njene krasote.
Koncipient Miško je sedel za
idnjo mizo in študiral takti-
o matere kavarnarke. Napo-
n je bil velik vojskovođa,
gospa Breglez je imela stvar
olie.

Od deseterih, ki so bili red-
ni gostje kavarne in ki jim je
bila Neli "zadela", ni upben
edel, za katerega gre. Neli
je dolgočasila zdaj tega, zdaj
nega in mati je počastila s
tarim pecivom danes enega,
sobotno vse, tako da je bil ob
ni po polnoči zunaj pred vra-
stalen prerok: kdo je izvo-
nik in kdo je brez upa zamre
tklonjen. A prihajali so red-
ni, in če je ta s pravico zasle-
val svoj cilj, je to delal z isto
svetlo tudi oni. Bili so dok-
trji, sodniki, profesorji, tra-
veci, a na njih gospe kavar-
narske so bili vsi marionete.

Miško se je navlečel puste
re z moškimi in si poiskal se-
nemajstletno. Kvačkala je
ovadno za kuhinjskimi durmi
li listača v časopisu s slikami.
Potez je bila istih kakor Ne-
li. A čudovito nežnih. Sta-
jeji sestri je stonala v obraz iz-
z odurne, vsiljive lepote, pod-
stane z rahlo šminko in dru-
gimi lepotičnimi sredstvi. Za-
vest lepote ji je vtisnil nekaj

ZA
SKLEPNIH MISICAH

DOBITE
PAIN-EXPELLER

Od leta 1867...
Zanesljiv liniment za družino

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$2.50
STANE SEDAJ 2.

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so
tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za
kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in
izpopolniti.

Naročite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

šineje kaj radi iz oči takih de-
klet, ko so pregledala čestilca,
in vest mu je očitala, da moti
nekaj, kar je bilo doslej menda
nad vse mirno in kar se, doslej
nad vse mirno, potem ne bo
umiralo več nikdar.

Vera ni bila Neli in kri nje-
ne matere se je v njenih žilah
pretekala zelo redko.

Ko je Vera po nekoličen ča-
su nato prinesla zanj na plitvi-
ci "izjannega" peciva, je zar-
del na znotraj in na zunan-
jav presnično.

Ona ga je pogledala v oči
bliže, kot je bila navada, in se
okroglo nasmejala.

Njene oči so bile kakor zvez-
de: trepalnice so rasle kakor
iz skupnega nevidnega stedi-
šča venkaj proti nevidnemu
obodu in žarek zenice je bil
miren, mirtev, svetliči.

"Ali mi res nimate ničesar
povedati?"
Miško je pomislil: to ni u-
mestno, ono je zlagano; vsak-
danjosti ne mara kvasiti, tuje
perje bi spoznala, načitana, ka-
kršna je.

"Vi ste boječji! Ali vam je
kdo že kdaj rekel hudo bese-
do?"
Pa koliko in kakšnih! si je
mislil Miško. A tebi jih ne
povem. Ne zaslužiš jih, tudi
ne, če bi slišala, da jih je me-
ni kdo rekel.

"Prav nič vam nimam pove-
dati," je priznal naposled v
gorkem tonu, tako da je Vera
lahko pristavila:

"Nekaj pa vendar. Kajpak
ne danes. Ali jutri, ali poju-
tirnem. Saj se pridete, kaj
ne?"
Miško je z vsem srecem pri-
trdil, da nima namena kadar-
koli posetiti druge kavarne,
ker pač je iz navade — in ne-
kega — kako bi vendar to iz-
razil?

Toda Vera je odnesla poso-
do (drugi in stregla) in sed-
la zopet na svoje mesto.

Miško se je na česti kesal,
da ji ni priznal vsega ali vsaj
nečesa, da bi vsaj začelo v nje-
fisto gibanje, ki je v njem vera
slo že od viharja in ki mu je
trebalo v skorajšnjem času
skupnega krotjenja.

V tej obliki je razmerje osta-
lo dotlej, da je Vera nekega
večera sedla k njemu za mizo
in ga z vso resnostjo in prepri-
čevalnostjo sedemnajstletnega
dekleta uverila, da ji mora po-
vedati, če ima kaj na srcu, ker
se je bati, da postane skrivanje
smešno.

Miško se je s težkim srecem
odločil — ne, da ji pove od
obličja do obličja, za to v ka-
varni ni bilo prilike — temveč
da ji napiše vso svojo težavo
od začetka do konca.

Drugega dne ga je spremila
do duri in Miško ji je z bob-
nečim srecem in tresočimi se
koleno izročil pismo brez napi-
sa in brez podpisa. Kdo zna,
kdo dobi pisma takega dekleta
v roke, in če ni ne napisa,
ne podpisa, se takorekó že še
izmaže, je računala.

ni — in me hočejo za ženo! To-
da vzle temu, dragi doktor —
saj priznate prostor srec, vidi-
ta — in moje res ni več prosto.
Usmiljeno se je nasmejnala,
plast šmink se je zgubala v
linije in natanko vidne gubice,
in ko je vstala, se ga je dotak-
nila z roko.

Miško se je ugriznil v srec-
Srdito je pomeril Vero, ki pa
se ni ozrla od nogavice, temveč
pletla in stela zanke, pletla in
stela zanke, dokler ni vstal in
šel klobuk s stene.

Že je držal kljuko v roki, ko
je planila k njemu, zavrta mu
nekoliko plaho v oči in dahnila
vanj:

"Uogzi!"
Mišku so se orosile oči, a re-
kel ni nič.
Počakaj, si je dejal tiho, dve
ali tri leta, dokler se temu de-
klatu ne odprejo oči, a takrat
— nemara — zasijejo še
lepše:

POMEN EGIPTA ZA SUEZ.
Politična, gospodarska in
strateška važnost Egipta je ne-
preocenljiva. Samo od sebe se
zastavlja vprašanje, če bi bil v
sedanjem konfliktu Egipt tako
eksponiran, da mu ni te vlo-
ge, ki jo ima v današnjih raz-
merah, namenil Leseps.

Od leta 1869 ko je bil otvor-
jen Sueški prekop, je naglo na-
raščal politični, gospodarski
in imperijski pomen Egipta.
Danes je ta pomen dosegel naj-
višjo točko. Sueški prekop
brez Egipta kot širokega stra-
teškega zadetja ne bi imel no-
benega pomena. Položaj Egipt-
ta pa je zelo delikaten.

Egipt je nevtralen. Toda
njegova nevtralnost postaja od
dne do dne težja. Kdor ob-
vlada Egipt, je tudi gospodar
Sueškega prekopa. Suez pa je
nad vse važna postojanka. Z
njegovo pomočjo je Anglija
bikirala Abesinije. Anglo-
Egiptski Sudan je bariera med
Italijansko Severno Afriko in
Abesinijo. Ta bariera pred-
stavlja blokado na kopnem, do
čim pomeni Suez blokado z
morske strani.

Angleži so zaupali ne samo
svoji moči, ki so jih veči-
noma zbrali na afriških tleh,
temveč tudi puščavi. Tu so o-
gromne razdalje od 500 900 in
tudi nad tisoč kilometrov, ki
jih je treba obvladati. Motor-
ne enote so tudi zahtevale stal-
no oskrbovanje s pogonskimi
sredstvi in vodo. Poleg tega so
Angleži nudili čim večji odpor
s čimer so ga iztirali in sesla-
bili, in kočno popolnoma iz-
gnali iz Severne Afrike.

PREPLAVLJENA PUŠČAVA SAHARA

Jules Verne bi se nemara o-
dil, če bi vstal iz groba in vi-
del, kako se urednjujejo nje-
govi romani. Na severnem ro-
bu Libijske puščave se dvigajo
blizu obale Sredozemskega
morja gorski grebeni, ki usmer-
jajo vetrove, pihajoče nepre-
stano od severa. Onstran po-
gorja pritiska ta zračni tok
zopet nazaj proti zemlji. Za
pogorjem je "jama" prostra-
na Kattarska nižina, ki pada
135 metrov pod morsko glad-
ino. Shematična slika zemlje
in zračnih tokov je zelo podob-
no znani steni splava, pod ka-
terim je voda izdolbila dno. Ta-
ko si lahko pojasnimo nastanek
Kattarske nižine. Nepre-
stani vetrovi lahko okrušijo
celo skale. Tembolj lahko to-
rej izpremene lice zemlje tam,
kjer jo pokriva pesek. Ogrom-
no pesčeno morje, razprostira-
joče se na razdaljo 900 km od
Kattarske nižine proti ekvator-
ju, se mora zahvaliti za svoj
nastanek Kattarski nižini. Dno
te jame se še neprestano pomi-
ka podobno kakor se premika
morski valovi.

Ugodna konfiguracija tere-
na omogoča napojniti Kattar-
sko jamo z vodo iz Sredozem-
skega morja s pomočjo 20 km
delega prekopa. Ta načrt
vzbujja posebno pozornost egipt-
skega kralja Faruka. Po njem
bi ostala gladina umetnega je-
zera 50 m pod morsko gladino.
Dvanajst let bo treba čakati,
da se prvič napolni to ogromno
jezero. Če bi dvignili gladino
še za 5 metrov, bi bilo treba
čakati še več let, da bi se umet-
no jezero napolnilo. Ze iz to-
ga je razvidno, kako dalekose-
žen je načrt. Stroški bi znašali
po preračunu 15 milijonov fun-
tov Sterlingov.

Neposredna posledica uredni-
čenja tega načrta, bo elektrifi-
kacija vse dolnje egiptске De-
fe in promet po novem jezeru.
Slana voda sama ne mudi rast-
linam življenjskih kogojev. Po
ovinkih bo pa ta slana voda
pricerala puščavi tak rastlin-
ski raj, da bodo vse umetno
namakane plantaze v primeri
z njimi majhni vrtovi. Gre za
čiva ovinka, namreč za zemljo
in zrak.

Saharska zemlja ima povsod
tano vodo, samo da je zelo
zoboko. Oaze so sam okotič-
ki, kjer se talna voda približa-
je površini zemlje. Število oaz
bo naraslo, čim bo ogromno
umetno jezero dvignilo gladino
talne vode. Na mnogih dru-
gih krajih bo mogoče črpati
vodo izpod peska z črpalkami.
Turbine nad umetnim jezerom

bodo dajale za te črpalke do-
volj energije. Po zraku bodo
širili nad umetnim jezerom
biagosiov vetrovi ki se bodo
ohlajali nad njegovo gladino
in hiteli dalje noseč s seboj
padavine. Tudi najmanjša ko-
ličina sladke vode, ki namoči
puščavski pesek omogoči takoj
pridelovanje ječmena, fig, fižo
sa, vina in datljev. Po 10 letih
obdelovanja zemlje v puščavi
je pa že mogoče preiti na pri-
delovanje bombaža. Tako na-
stane iz Sahare večno zelena
oaza, kjer se bo lahko preživ-
ljalo več milijonov ljudi.

Z A D N J E

Vesti

Turčija dobila nemške vlake
Istanbul. — Nemčiji očivi-
dno se ne gre trda glede vlak-
ov, kajti to dni je izročila
Turčiji na podlagi tozadavnega
dogovora 15 lokomotiv in več-
sto železniških voz, kot je bilo
pred par dnevi obdelodanjeno.

Amerika bo posredovala med Poljsko in Rusijo

Državni tajnik Cordell Hull
je na častniškarski konferenci
povedal, da se je washington-
ska vlada poudila, da posre-
duje med Rusijo in Poljsko, da
pride med njima do prijatel-
skih odnosov. Hull je rekel,
da je vlada to storila na pro-
šnjo poljskega poslanika Jana
Ciechanowskega, ki je večeraj
popoldne obiskal državnega
podtajnika Stettinusa.

Ni mu mar Bela hiša

Jeseni bodo zopet predsedni-
volitve in med drugimi kan-
didati se omenja tudi general
Douglas MacArthur. Njegov
zdravnik dr. Charles H. Mor-
house pa pravi, da MacArthur
nima takih ambicij in da bi bil
raši v Manili kot pa v Beli
hiši. "Edina želja generala
MacArthurja je, da bi se zma-
govalno vrnil na Filippine," je
rekel dr. Morehouse.

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK
ki daje poljubna navodila, kako
postati
ameriški državljan.

Poleg vprašanj, ki jih navadno
sodniki stavijo pri izpitu za dr-
žavljanstvo, vsebuje knjižica še v
II. delu nekaj važnih letnic in
sgodovine Zedinjenih držav, v III.
delu pod naslovom Razno, pa
Proglaš neodvisnosti, Ustava Zedi-
njenih držav, Lincolnov govor v
Gettysburgu, Predsedniški Zedin-
nih držav in Poedline države.

Cena knjižice je
samo 50 centov.

In se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.,
New York 11, N. Y.

V PESMARICI
"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"
so vključene sleden-
slovenske pesmi:

1. Podokolica — moški zbor z bar-
ton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otoki zvon — mešani zbor
5. Pomladaska — mešani zbor, z
bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speva, moški
in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altanski odmevi — za moški in
ženski zbor, z bariton sam-
ospvom
9. Kantata iz pesnika 124 — moški
zbor
10. Soci — za samospeva, mešani
zbor in spremljevalno
glasovira
11. Psalm 29 — za samospeva, me-
šani zbor in spremljevanje
glasovira ali orgel

CENA SAMO
50 centov
KOMAD

To so konkretne pesmi za moške
in mešane zbere, katere je nglas-
bil in v samozaložbi izdal MA-
TEJ L. HOLMAR, organizist in
povedovja pri sv. Vidu, Clevel-
and, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:
**KNJIGARNI SLOVENIC PUBL.
COMPANY**
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

NOČEM PLAČATI VEČ KOT
NAVIŠJE URADNE CENE!
NE SPREMEM RACIONIRANIH
ŽIVIL AKO NE ODDAM ZNAMK!

PRIPOROČLJIVO BOŽIČNO DARILO

The New **Modern Encyclopedia**
V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag . . . 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedia, v kateri
more vsakdo kakoršnegakoli poklica najti
razlage vsake besede spadajoče v njegovo
stroko.

Cena sedaj \$4.—
(Poštuna in zavarovalnina plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je okusno v platno vezana. — Skoro
neverjetno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako
zmerno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

Sedaj \$2

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

Tu spodaj so priobčena nekatera mnenja naših rojakov in
rojakinj, ki jih je pisatelj knjige prejel od onih, ki so
knjigo naročili in prečitali. To je samo en del teh mnenj,
ker radi pomanjkanja prostora ni mogoče priobčiti vseh.

Cleveland, O. — Vašo knjigo "Ko smo šli v morje brid-
kosti sem prejel. In če povem, da sem jo še isti večer
prebral do polovice in naslednji dan pa do konca, je do-
volj priznanja za nje vsebino.

Greaney, Minn. — Sedaj, ko sem prebrala Vašo knjigo:
"Ko smo šli v morje bridkosti", vam hočem povedati,
da tako zanimive knjige nisem še brala. Kako lepo in
jasno ste popisali pot slovenskega naroda v morje brid-
kosti. Ne vem, kako bi jo mogla dovolj priporočiti vsem
ameriškim rojakom.

Aurora, Ill. — Knjiga—"Ko smo šli v morje bridkosti"
mi tako zelo ugaja, da takoj naročim še eno za svojo
prijateljico.

Los Angeles, Cal. — Sprejela sem poslano knjigo "Ko
smo šli v morje bridkosti" in zelo se mi dopade. Tudi
zemljevid Slovenije mi ugaja. Pokazala sem jo rojaku,
ki jo tudi hoče imeti. Tu pošiljam naročilo.

Morgan, Pa. — Vaša knjiga zasluži vse priznanje in zato
pa tudi zasluzi, da pride našim ljudem v roke.

Walsenburg, Colo. — S knjigo "Ko smo šli v morje
bridkosti" ste storili veliko narodno delo. Želim, da bi se
citala pa vseh naših nasebinah. Jaz jo vsem priporočam.

Knjigo lahko naročite pri:
**KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING
COMPANY**
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

100

SKRIVNOST PTIČJIH SELITEV

Vsako jesen letijo jate ptic proti jugu. Opazujemo jih z nekaj turobosti, kajti ti tropi odhajajočih ptic nam naznanja novo zimo. Brzi hudourniki se selijo prvi, pogostoma že sredi julija. V začetku avgusta jim sledijo rumeni kobilarji, v začetku septembra se odpravljajo kukavice, slavci in štorčke. Na pot. Ob koncu septembra nas zapuste tudi lastovke, do srede oktobra jim sledijo drozgi, škrljanci in škori. Med zadnjimi selilci so ščinkavci, vsaj samice, kajti samci prebijejo tudi zimo v naših krajih. Za ščinkavci prihajajo na vrsto samo še divje gosi, ki jih pa tako pogostoma opazujemo sredi zime na zasneženih močvirjih.

Zakaj nas selilke pred zimo prav za prav zapuščajo? Najenostavnejši odgovor veli: ker v snegu in ledu ne dobe več hrane. Tako preprosta pa ta stvar ni, saj nas večina ptic zapusti vendar tedaj, ko je hrane na pretek in ko tudi vremenke prilike še prav nič ne spominjajo na zimo. Dejali so, da ptice pač slutijo bližajočo se zimo. Toda odkod jo slutijo? Hudourniki odpotujejo že v juliju in sicer mladiči po navadi pred starejšimi, ki pa tudi niso nikoli vedeli, kaj je zima. Pomagamo si z besedo "nagon", a ta nam ne pove prav za prav nič. Učenjaki govore v novejšem času o hormonih, ki zbuja v ptičjih telesih to nepremagljivo strast do potovanja. Govore tudi o zimskem pomanjkanju svetlobe, ki se javlja že jeseni in res se pri selilkah ki so jim kletke ponoči bile v jarki svetlobi, nagon do potovanja ni pokazal, ali vsaj ne v tolikšni meri, kakor v svobodi.

A vse to nam vendarle ne pojasnjuje dejstva, da slutijo ptice bližnjo zimo, ne da bi jo kdaj doživele. Sicer pa je svetelbo ista kakor s hrano; v juliju in avgustu je je največ, a vendar se ptice selijo. Znanost si pomaga čedalje česče s tem, da posega v prejšnje zemeljske dobe, zlasti v ledne dobe. Te so ptice s svojimi spremljivimi življenjskimi pogoji redno selile, da so si iskale novih življenjskih prostorov. To je ostalo potem kot prastar spomin v ptičjih možganih. Če pa sprejmemo to razlago, si moramo odgovoriti še na drugo vprašanje: zakaj se ptice potem spomladi vračajo v naše kraje? Zakaj ne gnezdijo in ne valijo svojega zaroda v južnih krajih, kjer jim je miza vse leto bogato obložena? O kakšni "domovinski ljubezni" pač ne bomo govorili in tako nam je zadnji odgovor na vsa ta vprašanja še neznan.

Marsikaj pa vemo o ptičjih poteh samih. Ornitološke postaje po vsem svetu so z desetletnim skrbnim opazovanjem jesenskih in pomladnih ptičjih selitev, zlasti pa s sistematičnim obročkanjem nabrale veliko gradivo o tem, kam letijo posamezne vrste selilk in kako.

Znamenita postaja v Bospitenu je izdala celo edinstven atlant, ki upošteva na 150 kartah poti vseh evropskih selilk. Tako na primer za štorčke, ki gnezdijo zapadno od Vezere v Nemčiji, da letijo preko Gibraltarja do severno-afriske obale, medtem ko potujejo štorčke vzhodno od Vezere preko vsega Balkana in vse afriške celine do konca Južnoafriške Unije. Značilno je tudi za druge selilke, da si iščejo daleč narazen ležeča prezimovališča. Čepprav gnezdi v domovini v gostoma v zelo bližnjem sosesstvu. Zakaj tako, ne vemo točno.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

RIBNIČAN IN NJEGOV OSEL

Neki Ribničan je na svojem oslu tovoril brusne kamne iz kraja v kraj in jih prodajal. Zaslužil je komaj toliko, da si je mogel vsak dan privoščiti skledo nezabeljenega močnika.

Nekega dne je Ribničanov osel ki je bil že zelo star, kar na sredi pota opešal. Ribničan ga je pripoganzal zdaj zlepa zdaj zgrda, a osel ga ni ubozal. Še do bližnje gostilne se je ves nedušljiv privlekel, tam pa je obstal kot vkovan in ni hotel niti koraka dalje.

Ribničan je tarnal in si v obupu pulil lase. Tistega dne se prebite pare ni dobil, po treh buhu pa mu je krulilo, da je bilo grozno. Vsaj en brusni kamen bi bil rad prodal, da bi si kupil kruha.

Gostilničar je videl, v kakšni stiski je ubogi Ribničan in usmilil se ga je. A ni mu potregel s kruhom in vinom, kakor si najbrž mislite ampak mu je postregel samo — s poceni nasvetom.

"Nasaj oslu v nosnice in v gobec paprike in videl boš, kako bo spet šlo!"

Ribničan je bil za yso moč vesel dragocenega nasveta. Lepo se je zahvalil prijaznemu gostilničarju in storil, kar mu je velel. Nasul je oslu paprike v nosnice in v gobec. In glej, osel je zdajci planil na noge kot preroben in se spustil v takšen dir, da ga je Ribničan komaj dohajal. Kot kovaški meh je sopihal za njim debelo uro, potem pa se je tako utrdil, da ga noge niso hotele več nositi.

A Ribničan je bil zvite glave, kakor so baje vsi Ribničani. Če je paprika pomagala oslu, bo pomagala tudi meni si je mislil. In je hitro se sebi nasul paprike v nosnice in v usta. Paprika je imela v sebi čudovito gonilno moč. Ribničan je zdiral za oslom, kakor da bi mu nevidna roka štiri križe z rame vzela.

Proti večeru sta Ribničan in njegov osel pridirjala v drugo vas. Pred prvo gostilno je Ribničan za trenutek obstal in zaklical gostilničarju:

"Hej, hitro spravite mojega osla v hlev, jaz moram dirjati dalje, ker sem si papriko eno uro pozneje v nosnico nasul!"

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki. — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

UMETNA RAZPRŠITEV MEGLE.

Mnogo je bilo že poskusov in tudi je bilo izdelanih nekaj aparatov za razpršitev megle vsaj na manjšem prostoru. Toda to vprašanje še ni zadovoljivo rešeno in poskusi se še vedno nadaljujejo. Pozitivne in negativne uspehe na tem polju je zbral nedavno prof. D. Brand. Po njegovem mnenju moramo razlikovati dve vrsti megle. Ena nastane, ko se zemlja na površini ohlaja v jasnih nočeh, druga pa, ko pritiska toplejši in lažji zrak nad ohlajeno površino zemlje. Megla prve vrste nastane samo, če ne piha veter. Zaenkrat še ne poznamo sredstva, kako bi razpršili to megle. Megla druge vrste se pa premika z določeno hitrostjo in zato jo lahko preženemo z daljnega kraja, ker najdemo sredstvo, ki bi vplivalo na njo v smeri vetra.

V tem primeru se priporoča zažiganje plina kot najenostavnejše sredstvo, da preženemo megle in segrejemo zrak.

To sredstvo pa je v praksi omejeno z gotovimi pravili. Če si predstavljamo, da je v megli okrog 5 odst. vodnih hlapov, da se temperatura pri tleh in v najvišji plasti megle razlikuje, da se premika megla s hitrostjo najmanj 1 meter v sekundi, zadostuje sežgati v minuti 200 kubičnih metrov plina, ali odložujoče količine parafina, da preženemo megle iz prostora 100,000 kubičnih metrov.

VULKANSKI OTOK SANTORIN.

Kdor je bil kdaj na grških otočkih Kiklade, ne bo nikoli pozabil slikovitega vulkanskega otočka Santorin. Nikjer namreč ne velja tako doslovno izrek, da žive ljudje na vulkanu, kakor tu na Santorinu, kjer je doma eno najboljših grških vin. Otoček Santorin ali tudi Thera, oddaljen 18 morskih milj od otoka Jos, meri 86 kvadr. km in ima 16.000 prebivalcev. Nekoč je bil tu mogočen otok, ki se je pa pozneje zaradi vulkanskega delovanja preživel in morje, tako da sta ostala od njega razen Thera še sosedna otočka Therasia in Aspronis, v središču elipse pa širle iz močja vulkanski grebeni Kaymeš v mnogimi toplimi vreli.

Thera je prav za prav samo rob mogočnega vulkanskega sistema. Otoček je zelo slikovit. Na vrhu je mnogo mlinov na veter, nad pristaniščem pa stoji glavno mesto Thira, ki šteje 1.000 prebivalcev. Turisti se večinoma poslužujejo mezzogov, ker leži mesto precej visoko. Navadno si ogleda vsak v mestu muzej, kjer je zbranih mnogo zanimivih spomenikov na antično preteklost Thera. Ob vsem otočku vodi cesta. Najvišja točka Thera je 567 m visok hrib Hnglačelas v bližini razvalin antičnega mesta. Bizu hriba Evangelismos stoji hram Apollona Karnelosa ter Hermesova in Heraklejeva podzemna jama. Thera je bila slavna feniška naselbina, ki so jo pozneje zaseli Krečani. Med peloponeško vojno je podpirala Thera Sparto. V srednjem veku je pripadala sredozemski zvezi naxoškega vojvodstva. Leta 1537 so se polastili Thera za prihodnje dobo Turki.

Note

KLAVIR ali za PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
- * Time of Blossom (Crescent Moon)
- * Po Jezeru
- * Kolo
- * Tam na vrtu gleda Maribor Waltz
- * Spavaj Milka Moja Orphan Waltz
- * Dekle na vrtu (Oj, Marička, postaj)
- * Barčica
- * Mlad kapetane
- * Gremo na Štajersko Štajerski
- * Happy Polka
- * Če na tujem
- * Slovenian Dance
- * Vanda Polka
- * Zidana marelja
- * Veseli bratci
- * Ohio Valley
- * Sylene Polka
- * Zvešiel sem nekaj
- * Ko ptičica ta uista
- * Pojdi z menoj
- * Dol s planine
- * Kadar boš ti vandrai dol

ZVEZEK 10 SLOVENSKIH PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad

Moje dekle je še mlada Barbara polka

Naročite pri: **Knjigarni Slovenic Publishing Co.** 216 W. 18th Street New York 11 N. Y.

To je zadnja zaloga in v omejenem številu. Zato priporočamo, da kdor si želi nabaviti slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Slovenski: RAJSKI GLASOVI
Velikost 3 x 4 inč; v belem celolidu; 288 strani
Cena \$1.25

Angleški: NOVA ZALOGA! "KEY OF HEAVEN"
Fino vezano; prvovrstna izdelava; v finem usnju \$1.50

Molitveniki

v krasni vezavi importirani iz starega kraja še pred vojno... Ko zaloga poide, je ne bo mogoče nadomestiti do konca vojne.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th St., New York 11

Vi lahko začnete kupovati Vojne Hranilne Bonde s tem, da kupujete znamke za le 10 centov.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Rustik se je zadovoljno smehljaj, ko so se upogibale oljke in terebinte v puhavju vetra ob poti. Vojaki spremljevalci so se znojili na penastih konjih. S tihimi pogledi so vpraševali drug drugega, kaj je prefektu, da goni kakor zbesnel. Željno so hrepneli po sončnem zatonu. Ali nadeje so jih varale. Samo dve uri oddiha je dovolil molčeči Rustik. Nato je šlo v istem diru dalje v noč. Tretje jutro so zagledali Propontido. Ob njej so se zalesketale pozlačene strehe carske palače. Še pred poldnevom so zajezdili pri odrinskih vratih v mesto. Ljudje so obstajali in gledali. Vse je bilo prepričano, da so udarili na severu barbari v cesarstvo in da je ta konjica žalostno poročilo o grozodejstvih. Zakaj konji so bili upali, pokriti s sivim prahom, jzdeci ožgani in zakajeni, da se ni razločilo, ali imajo oklepe ali same tunike iz umazanega sivega platna.

Rustik se je napravil takoj v carsko palačo. V stražnici se je pri častniku umil in si pomazilil lase. Sužnji so mu očistili opravo. Ko je zvedel, da se je jadmica še ni vrnila, se je razveselil. Hitro je prijavil svoj prihod carskemu silenciarju in prosil, če bi mogel do Upravde.

Namesto odgovora je prišel magister equitum Azbad. Dasi sta zaeno služila kot principala pri konjici, je Azbad vendar jasno pokazal, da je on mogočen in oblasten poveljnik palatincev, prefekt pa prav za prav glavbar barbarov, kmetov. Z dostojnostjo in samczavestnim ponosom je odzdravil prefektu in mu povedal, da nekaj dni ne more do despota. Zakaj noč in dan ga tarejo skrbi in delo za vojsko v Italiji in do nje ga ne pride nihče razen Belizarja in Munda. Sme pa zapustiti njemu, kar bi želel. Če je stvar tehtna, jo naznani Upravdi pisмено po silenciarju.

"Do tal se klanja hlapec nedosežni modrosti jasnega despota in nikdar se ne drzne, da bi za hip motil delo njega, pred katerim pokleka zemlja in morje. Sporočil bi rad o begunem Epafroditu!"

Ko je Azbad zaslišal trgovčvo ime, je pozabil na svoje dostojanstvo. Prijel je prefekta za roko, lice mu je zažarelo, ustnice so mu drhtele, da se je Rustik začudil.

"Nebo te je poslalo, prijatelj iz mladih let! Pojdi z menoj! Vsa zadeva upornika in sleparja Epafrodita je poverjena meni!"

Azbad je takoj naročil dvosedežno nosilnico. Sužnji so jo dvignili in odnesli oba poveljnika preko fora v krasni Azbadov tablinij.

"Ezvoli, magnificat auctoritas tua!"

Prefekt je sedel na nizek stolček ki je bil pokrit z baržnasto blazinicco.

Dve krasni grški dekleti sta prinesli sadja in vrč vina. Rustik je ostrmel in se zlagledal v sužnji. Ko sta poljubili z drobnimi ustnicami Azbadovo roko, sta izginili po mozaiku, kakor bi v tenčico zavita boginja ubežala človeškim očem.

"Excellens eminentia tua ima boginje za strežnice!"

"Ni sile! Prihajaš seveda iz Toperu in te gane snažno dekle. Za nas so to vsakdanjosti."

Mnoga leta, dobre znane, prefekt."

Azbad mu je napil z ezbiškimi vinom.

"Govori sedaj o Epafroditu! Satan mu bodi milostljiv!"

"Ali mu je, ali ne, ne vem. Sešla sta se že v Hadu!"

"Epafrodit mrtev! Govori! Ves pekel si ne izmislil muk, katere sem mu pripravil, če ga dobimo!"

"Škoda dolgih misli! Epafrodit vasuje pri delfoidih v toperskem pristanišu. Videl sem ga sam, kako se je pogreznil z lepo barčico."

"Torej vendar resnično! Pisal je tako. Verjeli nismo. Prekleti lisjak! Zavohal je žaltavo slanino in se rajši napotil k Luciferju. Kako je z ladjo, ki ga je zasledovala? Flavij je sicer na dvoru in pri ženskih nedosegljiv, a na morju — ne vem. Lahko brodari tako nespretno, da zapravi jadrnico!"

"Flavij — centurio, je bil že v Toperu!"

"V Toperu? Torej ga je izsledil. Na Venero, despojnaga nagradi in dvorjanice ga kakor v tekmi zaljubijo. Bedak ima srečo!"

"In kako bi sporočil jaz despotu, preden se vrne Flavij? Pomisli, kako sem vozil, da sem ga prehitel po kopnem! In oprosti, jasnost konjeniška, rad bi pred Flavijem do Upravde."

"Ne prideš zaradi tega do prestola. Despot je preveč zapleten v vojne skrbi. Zato je vso stvar izročil sveti despojni."

"Sveti despojni?" se je zavzel prefekt.

Azbad je vetal, odgrnil zavese pri vhodu tablinija in se skrbno ozrl po vseh kotih. Nato je primaknil stolček prav tik do Rustika in skrivnostno pričel.

"Rustik, poveljnik si in prefekt, torej mož! Poglej, sediva sub rosa —" Azbad je dvignil kazalec, na katerem se je svetil težak prstan, proti stropu.

Prefekt je dvignil takisto pret proti stropu, ga pritisnil potem na usta in ponovil: "Sub rosa!"

"Tebi je stvar o Epafroditu nejasna. Poslušaj! Po čudni nameri je prišel med palatince neki barbar, Sloven iztok. Stanoval ni v vojašnici, ampak pri tem Grku, ki je mladeniča ljubil kakor sina. Zakaj o tem Bizanc molči. Povem ti pa, da je bil to vojak, kakršnega nimata ne Munda ne Belizar. Lep, da je očaral vse ženstvo, lokostrelce, ki mu ga ni v red, jezdec kakor Centaver, razumen kakor filozof iz grških šol. In Teodora ga je zaljubila s strastjo, ki polje samo v njenih žilah. Barbar pa jo je sunil od sebe, ker je ljubil neko dvorjanico. Sedaj veš vse. Iztok v ječo, Epafrodit ga je otel. Sloven je utekel preko Donave — in najlepše — odšel je s seboj celo dvorjanico, katero ljubim jaz s pravo Teodorino strastjo in ognjem. Ah, ko bi ti videl Ireno!"

Azbad je kar nevede segel z roko proti sron, ki se mu je razburilo ob samem imenu: Irena.

"Ireno," je povzel Rustik in nemo gledal v tovariša, ki si je grizel ustnice.

"Ko bi bila ta dvorjanica moja nečakinja?"

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Andrej Ternove
Spisal Ivan Albreht
Cena 50 centov

Balade in romance
3. izdaja — A. Aškere
Cena 50 centov

Ko smo šli v morje bridkosti
Spisal Rev. K. Zakrajec
Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limance in sanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo državo še dolgo prej kot je napadel.
Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.
Cena \$2.—

Sedeš državljani naj naredijo knjižico — "HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"
V tej knjižici so vse pojavnosti in sakoel za naseljenca.
Cena 50 centov

Bolgarski biser
Povest — Spisal Vitoj Jelenc
50 centov

Slutnje
Spisal Ivan Albreht
Cena 50c

Živi izviri
Spisal Ivan Matičič
Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaestih dolgih poglavjih opisanih trinaest rodov slovenskega naroda od davnih pečetkov v starem slovanstvu do današnjega dne.
13 poglavij — 413 strani
V platnu vezano
Cena \$2.—

Državlanski priročnik
(V slovensčini)
Knjižica daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani, kako postati ameriški državljani.
Cena 50 centov

POUČNI SPISI

Pohorske poti
Spisal Janko Glaser
Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo
(F. J. Kern) — Vezana knjižica
Cena \$2.—

Knjiga o dostojnem vedenju
111 strani.
Cena 50 centov

Mlekarstvo
Spisal Anton Pever. 8 slikami.
168 strani. — Knjižica za mlakarje in farfarce v splošnem.
Cena 50 centov

Obrotno knjigovodstvo
254 strani, ezana. — Knjižica je namenjena v prvi vrsti na stavbo, umetno in strojno knjižničarstvo ter delničarstvo.
Cena \$1.—

Ako naročite knjige, priložite k naročilu U. S. ezaroma Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjše svote, lahko pošljete v U. S. znakih po 2. ezaroma 3 cente.